

**Gemeente
Rotterdam**

Stadhuis Coolingsingel 40
3011 AD Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: bbo@rotterdam.nl

Inlichtingen: A. Erkelens

Telefoon: 06-23554629

Portefeuillehouder: M.K.A. Grauss

Cluster: Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling

Ons kenmerk: M2112-3106 22bb780

Datum: B&W 1 februari 2022

Betreft: Voortgang armoede en schuldenaanpak

Aan de Gemeenteraad

Onderwerp:

Raadsinformatiebrief voortgang en evaluatie Uit de Knoop en Reset Rotterdam.

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In het Beleidskader armoedeaanpak 2019-2022 'Uit de knoop' is vastgelegd dat elk jaar de resultaten van de armoede- en schuldenaanpak inzichtelijk worden gemaakt. In deze brief en in de bijgevoegde voortgangsrapportage treft u de voortgang van het armoede- en schuldenbeleid aan.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/begroting/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

De Rotterdamse ambities voor de armoede- en schuldenaanpak zijn vastgelegd in het Beleidskader armoedeaanpak 'Uit de knoop' en in het uitvoeringsplan schuldenaanpak 'Reset Rotterdam'. In juni 2020 hebben we aanvullend hierop de corona-aanpak armoede en schulden 'Laat deze gezondheids crisis geen armoedecrisis worden' opgesteld.

Afdoeningen

Met deze brief stellen we voor de volgende stukken als afgedaan te beschouwen:

- De Initiatiefnota Yildirim over 'Experiment schulden opkoopfonds' (20bb9344);
- De toezegging van wethouder Grauss 'Evaluatie subsidiekader' (21bb013777);
- De motie 'Iedere Rotterdammer telt mee' (21bb15385).

Toelichting:

In het beleidskader Uit de Knoop hebben we toegezegd uw raad jaarlijks te informeren over de voortgang van de armoede en schuldenaanpak.

Vanwege het ten einde lopen van de huidige bestuursperiode ontvangt u deze voortgangsrapportage eerder dan gebruikelijk. De lage inkomensmonitor, monitor schuldenaanpak en de Armoedeverkenning worden u, in april 2022 toegezonden. De reden hiervan is dat de benodigde cijfers, waaronder de CBS-cijfers en de cijfers over het gebruik van de regelingen, pas in maart 2022 volledig bekend zijn. In een bijlage van deze brief vindt u in de voortgangsrapportage een feitenkaart met de al wel beschikbare cijfers.

Omdat dit het laatste voortgangsmoment van deze collegeperiode en dus van het Beleidskader armoedeaanpak 2019-2022 'Uit de knoop' is, hebben we besloten de voortgang van onze armoede- en schuldenaanpak in een aparte

voortgangsrapportage als bijlage mee te sturen. In deze brief vindt u een meer algemene evaluatie op de aanpak van armoede en schulden gedurende deze collegeperiode.

Inleiding

Het beleidskader Uit de knoop is door uw raad vastgesteld in het voorjaar van 2019. Helaas is de titel van het beleidskader nog steeds accuraat: Het leven in armoede is als een ingewikkelde knoop, die moeilijk te ontwarren is en waarbij je, als je slechts aan één van de draadjes trekt, je deze alleen nog maar meer in de knoop brengt. Armoede is veel meer dan een inkomensprobleem. Het raakt het hele bestaan en het raakt ook de hele stad. Zo is er een aantoonbare relatie tussen armoede en een slechte fysieke en psychische gezondheid (denk aan stress, depressie, chronische aandoeningen, een lagere levensverwachting). Maar ook heeft de stress tijdens het opgroeien in een gezin met financiële problemen invloed op de leerprestaties van kinderen en hierdoor op hun toekomst. Het bestrijden van armoede vraagt daarom om een intensieve, integrale en duurzame aanpak.

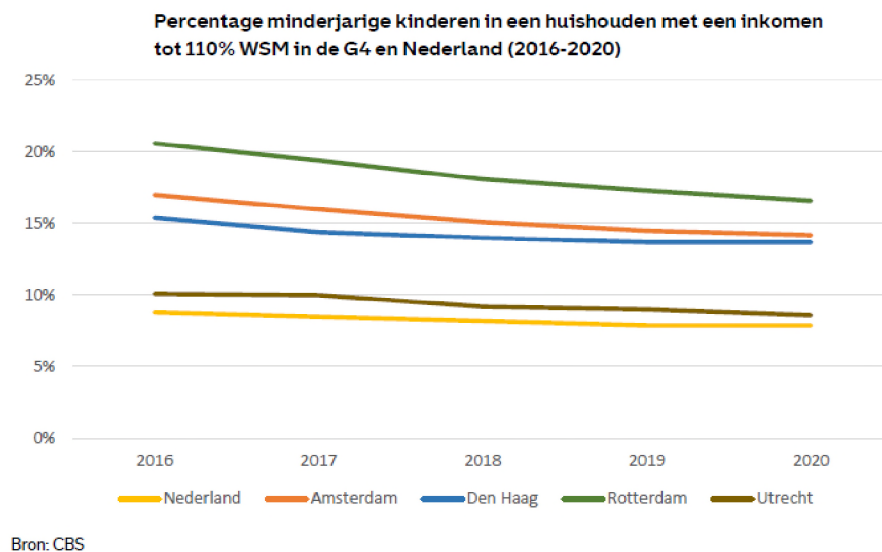
Ambities

Voor deze intensieve, integrale en duurzame aanpak hebben we in Uit de knoop de basis gelegd. We hebben de volgende ambities geformuleerd en wat ons betreft blijven die ongewijzigd:

1. Het verzachten van de gevolgen van een leven in armoede;
2. Het doorbreken van de vicieuze cirkel;
3. Minder kinderen groeien op in armoede;
4. Minder jongeren hebben schulden.

Met Uit de knoop is extra geïnvesteerd in de aanpak van armoede en schuldenproblematiek: we hebben meer budget vrijgemaakt en ruimte genomen om in te zetten op bovengenoemde ambities.

Eén van die ambities is ervoor te zorgen dat minder Rotterdamse kinderen opgroeien in armoede. Het aantal kinderen dat in armoede leeft is gedaald van 20,6 % naar 16,6 % (voorlopige cijfers CBS, peildatum 1/1/2020). Onze collegeambitie om naar 1 op 6 kinderen te gaan is hiermee behaald. Tegelijkertijd is elk kind dat opgroeit in een arm gezin er één te veel en zijn we nog niet tevreden. Armoede zorgt voor een achterstandspositie; om verschillende redenen komen de talenten van deze kinderen niet voldoende tot ontwikkeling. Dit is niet alleen een ongewenst voor deze kinderen zelf maar ook een enorme gemiste kans voor onze stad omdat het potentieel van deze kinderen niet benut wordt. Bovendien wordt armoede generatie op generatie overgedragen. We zijn op dit punt bijvoorbeeld gestart met de gezinsaanpak, een pilot waarin al deze elementen terugkomen en we die generationele overdracht juist willen doorbreken.

Het voorkomen van armoede is het uitgangspunt, alleen vergt dit een lange adem. Om deze reden werken we tegelijkertijd ook aan het verzachten van het leven in armoede voor de Rotterdammers die hier nu mee te maken hebben. Zeker omdat het aantal Rotterdammers dat in langdurige armoede leeft niet afneemt. Voor deze mensen willen we het leven in armoede verzachten door bijvoorbeeld als gemeente Rotterdam ondersteuning te bieden aan partijen in de stad die ook een bijdrage leveren aan de aanpak van armoede zoals voedselbanken en fondsen (bijvoorbeeld Jeugd Sport- en Cultuurfonds). Maar ook hebben we, naar aanleiding van de Minimum Effect Rapportage van het NIBUD, de doelgroep voor het Jeugdtogoed uitgebreid naar de inkomensgrens van 130% Wettelijk Sociaal Minimum (WSM). Hierdoor kan een grotere groep jonge Rotterdammers, die het nodig heeft, gebruikmaken van het Jeugdtogoed. Tegelijkertijd hebben we het bedrag van het Jeugdtogoed en het AOW-togoed opgehoogd. Hierdoor kan een grotere groep Rotterdammers meedoen in de samenleving, omdat er bijvoorbeeld extra geld is voor de aanschaf van kleding, een laptop of schoolspullen. Naast het verruimen van deze regeling, hebben we gewerkt aan de toegankelijkheid van de regelingen met het programma Toegankelijk toekennen. Dit om ervoor te zorgen dat het voor de Rotterdammer makkelijker wordt te zien waar ze recht op hebben en dit ook op een versimpelde manier aan te vragen.

Twee belangrijke doelen van Reset Rotterdam, het uitvoeringsplan om de schuldenproblematiek aan te pakken, zijn het eerder en beter bereiken van Rotterdammers met (kans op) schulden en hen vasthouden tot de problemen zijn opgelost. Jongeren zijn daarbij een belangrijke doelgroep. We zien de eerste resultaten hiervan. We bereiken steeds meer jongeren met schulden onder andere met het Jongeren Perspectief Fonds (JPF). We blijven een stijging zien van het aantal jongeren dat is ingestroomd in het JPF, eind 2021 zijn 185 jongeren aangemeld waarvan er 149 waren toegelaten. Meer cijfers hiervan volgen in de monitor schuldenaanpak en eind dit jaar volgt een evaluatie.

Hoewel we gelukkig meer jongeren bereiken zijn we er zeker nog niet, nog te veel mensen met financiële problemen melden zich niet of (te) laat bij de gemeente of bij onze partners. Ook het afgelopen jaar was het door de coronamaatregelen niet altijd makkelijk Rotterdammers te bereiken en hen te overtuigen ondersteuning te accepteren van de gemeente voor het aanpakken van hun financiële problemen.

Gelukkig bereiken we wel meer Rotterdammers en hebben in 2021 5.206 Rotterdammers een intakegesprek gehad bij een trajectbegeleider. En de uitval tijdens het traject blijft een stuk lager, die is in 2021 28% ten opzichte van de 70% in 2015. Dit heeft geresulteerd in 4.010 ondersteuningsplannen in 2021 gelijk aan het aantal van vorig jaar. Ook het percentage geslaagde schuldregelingen bij de KBR blijft stijgen, in 2021 slaagde 89% van de schuldregelingen. Maar ook hiervoor geldt dat we nog te veel mensen niet bereiken of kunnen vasthouden. Kortom het gaat beter, maar zeker nog niet goed.

De afgelopen jaren zijn we met onze armoede en schuldenaanpak een andere weg ingeslagen. De belangrijkste elementen voor een gedegen armoede- en schulden aanpak zitten volgens ons in de volgende punten:

1. Stress sensitief werken; Onze dienstverlening is 'stress-sensitief' en gericht op kansen en mogelijkheden. Dat begint met heel goed luisteren naar de hulpvraag die iemand heeft. De ene keer leidt die tot directe steun, een andere keer zullen we ons meer op de achterliggende oorzaken moeten richten. We zetten deze dienstverlening o.a. in via onze pilot gezinspaanpak en de trajectbegeleiders schulden
2. Samen met de stad; armoede en schulden zijn problemen die we niet alleen als gemeente kunnen oplossen. Dat moeten we in gezamenlijkheid met partijen in de stad oppakken. Juist ook omdat het vertrouwen in de overheid de afgelopen jaren afgenomen is, is samenwerken met partijen en plekken in de stad waar er wel vertrouwen is enorm belangrijk. Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met uitdeelpunten van de voedselbank om mensen met schulden te bereiken.
3. Samen met de wetenschap; het is belangrijk inzet te plegen daar waar het echt effectief is. Daarom is leren aan de hand van wetenschappelijke inzichten enorm waardevol. Dit doen we onder andere door middel van de leerstoel en lector kinderarmoede die zijn gestart per 1 februari 2022.
4. Samen met ervaringsdeskundigen; zij zien wat we als gemeente zelf vaak niet zien. Juist de ervaring van deze Rotterdammers helpt ons om ons beleid en onze dienstverlening te verbeteren.

De coronapandemie heeft helaas impact op onze aanpak omdat we niet alles op volle kracht hebben kunnen doen. Loketten waren dicht, fysiek contact was moeilijk. Desondanks kunnen we stellen dat we de afgelopen jaren veel kennis hebben opgedaan en inzichten gekregen hoe armoede en schuldenproblematiek te voorkomen en aan te pakken. Vanuit deze kennis en ervaring kan verder worden gebouwd aan de armoede en schuldenaanpak.

Het effectief voorkomen en aanpakken van armoede en schulden is complex en vergt een lange adem. Daarom is het belangrijk te blijven inzetten op een intensief armoede- en schuldenbeleid waarbij de focus ligt op: mensen op tijd, op de juiste wijze en met oog voor de betreffende Rotterdammer te helpen met de juiste stress-sensitieve ondersteuning. Dit zal veel tijd en inzet blijven vergen. En hoewel onze opdracht er zeker nog niet op zit en wij de komende maanden onvermoeibaar doorgaan om iedereen die hulp nodig heeft op het gebied van armoede en schulden te bereiken, geven wij graag onze ervaringen en inzichten mee aan een nieuw college.

Conclusie

Ondanks de effecten van de coronamaatregelen op onze armoede- en schuldenaanpak in 2020 en 2021, hebben we veel doelstellingen vanuit Uit de Knoop en Reset Rotterdam behaald. Dit vormt een mooie basis om gedurende een volgende raads- en collegeperiode op voort te bouwen. Dit om er zo voor te zorgen dat we de vicieuze armoedecirkel daadwerkelijk doorbreken en steeds minder Rotterdammers en in het bijzonder kinderen en jongeren opgroeien in armoede en/of met schulden.

Afdoeningen

Met deze brief willen we u ook voorstellen de volgende bestuurlijke stukken als afgedaan te beschouwen:

- De Initiatiefnota Yildirim over 'Experiment schulden opkoopfonds' (20bb9344). Op deze initiatiefnota gaan we uitgebreid in, in de voortgangsrapportage (zie bijlage);
- De motie 'Iedere Rotterdammer telt mee' (21bb15385). Naar aanleiding van deze motie hebben we in de laatste weken van december gezorgd voor VVV-bonnen van 50 euro in de pakketten van de Voedselbank en de Islamitische Voedselbank, in totaal zijn er voor 2140 huishoudens bonnen in de pakketten beschikbaar gesteld. Dit is het aantal mensen dat gebruik maakt van de Voedselbank of de Islamitische Voedselbank. Hiermee beschouwen we de motie Iedere Rotterdammer telt mee (21bb15385) als afgedaan.
- De toezegging van wethouder Grauss 'Evaluatie subsidiekader' (21bb013777). In de (bijlage van de) voortgangsrapportage beschrijven we uitgebreid op welke thema's de meeste subsidies zijn ingediend en voor welke projecten. Concluderend kunnen we stellen dat we zien dat het gebruik en de bekendheid steeds verder toeneemt (zie bijlage Subsidieoverzicht 2021).

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

n.v.t.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

De burgemeester,

V.J.M. Roozen

V.P.G. Karremans, l.b.

Bijlagen:

- Voortgangsrapportage Uit de Knoop
  - Subsidieoverzicht 2021
  - Feitenkaart armoede en schulden 2021